KANSANKIRJEITÄ

CALIFORNIA

SAN FRANCISCO

Kilpailu on käynnissä kirjeenvaihtajilla, mutta Friscosta vaan ei näy muuta kuin "iltama-puhveja". Tässä viime heinäkuussa kun oli vähän hälinää siitä, että tulisi kirjottaa muutakin kuin iltamapuhveja, niin Friscostakin oli pari kiriettä nimimerkillä "Rantajätkä", jotka olivat "all right"; vaan siihen se taasen jäi. Sitten ei ole ollut juuri muuta kuin puhveja nimimerkillä "U. L."

Näytelmäpuhvi se oli, joka minutkin tänne toi. Olin, näes, työssä kivenheiton päässä American Lakelta, joka on noin 800 mailia Friscosta. Olin viime kuukaudet ikäänkuin kasvanut sotilaallisessa ilmapiirissä. Näen sitten Toverissa että Friscossa näytellään "Rykmentin soittaja". Puhvi tempasi minut mukaansa; "kuittasin" kohta. Sain "aikani" kahden päivän kuluttua. Silloin oli Toverissa toinen puhvi että joutua nyt häkemään sitä. Saavuin sitten Seattleen: olin vielä kahden vaiheilla että lähteäkö Friscoon, mutta kun näin kolmannen puhvin Toverissa, että "Rykmentin soittaja" näytellään Friscossa, niin oli päätös varma, että lähden.

Saavuin onnellisesti Friscoon ja kun otin jitnevn laivarannasta niin jouduin juuri s. s.-osaston haalin lehterille ("20 Flint st.") kun esiripu nousi ensi näytökseen. —

Kaikki meni hyvin; odotan nyt vain sen kappaleen arvostelua. Kaksi arvostelua olen jo lukenut Toverista, ja varmaan niitä tulee useampia. Se näes näytelliin myös Berkelevssä. Viimeinen arvostelu sanoi, että "lähemmin tuonnempana" eli toisin sanoen, "jatkoa ensi numeroon".

Ehkä moni Friscon lukija voi huomauttaa, että miksi en minä rupea kirjeenvaihtajaksi täältä? Syy on se, että olen "muuttolintu Friscossa." Vakituiselta uutisten kirjottajalta vaaditaan, että tulee tuntea suomalaista väestöä täällä ja minä en tunne, sillä täällä on sellainen 'unwritten law" että tulee olla vähintäin viisi vuotta Friscossa ennenkuin täällä pääsee puheisiin suomalaisten kanssa. Tämä on kyllä jo viides talvista, joina olen ollut täällä. — Tässä näin kynätyöhön ruvettua en malta olla kertomatta joitakin kokemuksistani täällä.

Tulin tänne ensi kerran vanhasta maasta viisi vuotta sitten. Monien vaikeuksien jälkeen löysin suomalaisen kapakoitsijan, Jokelan. Otin lasin kaljaa, ja samalla kysäsin, jos hän tietää suomalaisten naisten kotia täällä. (Minulla, nähkääs, oli se Mäkelän Tilda siellä). — ei hän tiennyt. Menin sitten hotelliin ja panin nyhävaatteet päälle ja mustan rusetin, jonka ostin Kalajoen markkinoilla. Menin uudelleen Jokelaan ja Jokela tunsi minut, että olen Kalajoelta niinkuin hän itsekin. Kyl' että osaanko minä pelata "grippiä". Satuin osaamaan. Puipuli-Fränkki "petasi", että jo vanhanmaan iikkaa vietiin. Voitin ensi pelin ja toisesa tein Jokelasta skonkin ja kolmannessa pelissä tuli **"semmonen"**. Silloin Jokela heitti ja pani pystyyn. Sanoi, että minun isäni petti häntä 30 vuotta sitten lehmäkaupassa, ja nyt poika voitti vielä amerikalaisen grippi-pelin. Ilmotti sitten kohta, missä on suom. naisten koti, mutta kun saavuin sinne, niin Mäkelän Tilda oli mennyt menojaan ja en saanut edes päivällistä vaikka olisin maksanut, kun kuulivat, että olen vasta Friscoon tullut. Sanoivat vain, että tänne ne tulevat kaikki päivää paistattamaan talveksi, ja niin se on sitten jäänyt minulta tuonnemmaksi aina se "breaking into the society". Viime talvena tein paraani päästäkseni asumaan suomalaisiin "Harrison mäellä", vaan kuultuaan että olin muualta tullut, ei kukaan tiennyt yhtään suomalaista. Mutta menihän tuo sekin talvi: kun päivä paistoi ja oli sievoisesti rahaa niin olin tyytyväinen asuessani "Irish"-perheessä.

Että kirjeeni ei olisi poikkeus täkäläisistä epistoloista, niin panen loppuun, että serimoista ja semmoista on tulossa. Kaitpa kirjeenvaihtajat selostavat mitä se on. Tämä kirje tuli vähän pitkänpuoleinen, vaan lienee ainoa kilpailukirje täältä, niin luulen, että toimitus siellä Toverissa suo sen anteeksi.*)

Toivo Lund.

*) Oo-jaa: anna tulla lisää. — Toim.

ELK

Tukkityöläinen kuollut ja toinen loukkaantunut. Goodyear-Redwood Com tukkikämpällä n:o 2 marrask. 24 p:n illalla sai kuolettavan iskun päähänsä tukkien ulosottotyössä työskentelevä amerikalainen metsätyöläinen Walter Hopkins, kun ulosvedettävät tukit (kaksi) tarttuivat ylös, kierähtivät ympäri ja löivät miestä päähän, mistä seurasi kuolema heti.

Suomen ruotsalaiselta E. Johnsonilta katkesi jalka samassa rytäkässä; myöskin sai hän muita pienempiä vammoja. Johnson vietiin Elkin sairaalaan samana iltana. — Kuollutta pidettiin "paksi"-kaarassa koko yön lähelle puolta päivää seuraavana päivänä keskellä kämpikkää.

Herroilla ei ole kiirettä ruhjoutuneitten, enempää kuin kuolleittenkaan työläisten korjaamisessa: työläisen henkihän on halpa. — O. H.

KERTOMUS
toverien S. Heinosen ja V. Rosen väittelystä

San Franciscon s. s. osaston haalilla, 20 Flint St., 21 p:nä lokakuuta 1917.

Tov. S. Heinonen tarjoutui välttämään, että "sodistakin on hyötyä ihmiskunnan khitykselle", ja tov. V. Rose lupautui kumoamaan tuon väitteen ja todistamaan että "sodista on vain joka tapauksessa vahinkoa."

Puheenjohtaja toimi A. Karhu ja kirjuriksi valittiin allekirjottanut.

Aikamääräksi yleisö ehdotti 20 minuuttia kupaisellekin väittelytoverille ensimäisen puhevuoron ajaksi, joka myös hyväksyttiin.

Ensimäisessä puhevuorossaan tov. Heinonen esiintoi seuraavaa:

Koko ihmiskunnan historia on ollut täynnä sotia. Sodat ovat kunkin aikakauden ihmiskunnan eli sukupolven osalle sattuvia taisteluja, joissa mitataan kunkin kansakunnan neroa ja voimaa sekä urheutta.

Esim. Etelä-Amerikan sodassa, jossa olivat osallisina Inka-heimot, raakalaiskansa vallotti sivistyneiden kansojen omaisuudet, otti haltuunsa senaikaiset koululaitokset, sekä kaiken muun omaisuuden he hävittivät. He muodostivat oman hallituksensa, ja siten he voittivat ja pääsivät ylemmälle kehitykessä, syystä, että raakalaiskansan sotajoukot olivat voimakkaammat. Sodissa toinen heimo häviää ja toinen voittaa, siten kehittyy aina uudempi ja uudempi sivistys. Villit heimot ovat käyneet sotia ja sivistysheimot ovat hävinneet niissä sodissa.

Tämä nykyinen sota on suuri onnettomuus, mutta tämän yleis-europalaisen sodan päätyttyä jokainen ihminen, niin yläluokkalaiset kuin myöskin alaluokkalaiset, ajattelevat: miten voitaisiin välttää sodat, eli ne suuret onnettomuudet, joita on ollut koko ihmiskunnan historian ajan.

Siten ihmiskunta kehittyy, eli siten sodat kehittävät ihmisiä ajattelemaan.

En kuitenkaan kannata sotaa, joskin ne joissakin suhteissa ovat hyödyllisiäkin, kuten edellä olen selostanut.

Toveri V. Rose selosti seuraavaa: Sodista on vahinkoa. Sota on elämän hävittämistä; kysymys on vain tappamisesta, toisen omaisuuden anastamisesta, sekä loppujen henkilöiden orjuuteen asettamista. Jos toinen heimo voittaa ja toinen häviää sodassa, niin se ei silti edistä ihmisten kehitystä. Jos esim. Etelä-Amerikassa raakalaiskansat pääsivät sivistyneiden kansojen tilalle, niin ei voida sanoa, että siinä sodassa ihmiset kehittyivät. — Ainoa hyöty oli se, että raakalaisheimot valtasivat sivistyneiden heimojen omaisuudet, ja sota vaan tuotti vahinkoa sivistyneelle kansalle.

("Amerikan sodassa europalainen sivistys sai suuremman jalansijan.")

Amerikan sisällissodasta oli seurauksena se, että kansa sai olla raskaan sotataakan alla. Todisti numeroilla miten paljon sisällissota tuotti vahinkoa. Ja miten esim. nykyaikana militarismi tuottaa maalle vahinkoa. Miten esim. Amerikassa kuolee lapsia nälkään, ravinnon puutteessa. Maassa missä on voimakas militarismi, on myös paljon puutetta ja kurjuutta.

Heinonen kymmenen minuuttia kestävässä puheessa selitti edelleen seuraavaa:

Kaikilla kansoilla on omat oikeuskäsitteet. Jokainen kansa puoltaa omia oikeuksiaan. Sodissa jokainen kansa tahtoo voittaa. Sodat ovat tapahtumia, joita eivät yksilöt voi estää. Selitti miten eräs miljoneeri ei tahtonut sotaa, vaan se ei mitään auttanut, joten sota syttyi. Sodan aikana esim. Venäjällä naiset ovat asekuntoisia. Sodan kautta naiset ovat päässeet miesten rinnalle, kehittyneet korkeammalle sivistyksessä. Englannin hallitus kehottaa naisia Englannissa synnyttämään uusia sotilaan alkuja, siten naisten ei tarvitse peljätä häpeää.

Kun Europan sota on ohise, niin silloin nousee uusia aatteita ja silloin sosialistit ovat valmiit valtaamaan enemmän ja enemmän oikeuksia työväenluokalle.

Ennen sotaa painovapaus on ollut tyydyttävä, ja nyt painovapaus on järjestetty toisenlaiseksi, eli painovapautta on rajotettu.

Sota saattaa ihmiset enemmän ajattelemaan asemaansa.

Rouse (10-minuutin puhevuoro):

Sodista ei ole naisten sivistykselle hyötyä. Sota tuottaa surua ja murhetta.

Jos toinen kansa on lyöty ja toinen kansa on "voittanut", niin molemmat kansat kuitenkin sodassa tulevat kärsimään.

Sodista seuraa sairaudet, kuolevaisuus. Sotilaat sairastavat kaikenlaisia vaarallisia tauteja. Sota ei yksistään saata ihmisiä ajattelemaan. Vaikka ei olisikaan sotia, niin silti ihmiset saattavat ajatella asemaansa. Paniikit saattavat ajattelemaan niin kuin sodatkin.

Sota on toisen omaisuuden anastamista. Jos ei olisi sotia, niin ei myöskään olisi niin paljon rikkaita.

Heinonen: Nykyisissä oloissa esim. Amerikassa kuolee muuten ihmisiä tauteihin. Amerikassa ei ole ollut sotia viime vuosina. Nykyinen järjestelmä on taudin syy ja levittäjä eivätkä sodat.

Tietysti sodat ovat aina olleet toisen omaisuuden anastamista.

Sodan ajalla on paljon keksitty, esim. keinoja tautien poistamiseksi, y. m.

Jälkeen Europan sodan vihollissotilaat ovat valmiit syleilemään toisiansa ja ovat kuin veljet keskenään.

En kuitenkaan koskaan sotia kannata olevan.

URHO LIND, kirjuri.

Ylläoleva on ainoastaan lyhyt selostus väittelyn kohdista. Päätöstä ei "tietenkään" tullut parempaa kuin että "molemmat myönsivät sotien olevan vahingollisia," joten hyöty sodista oli liian vaillinaisesti todistettu, kuten edelläolevastakin selviää. — U. L.

WASHINGTON

TACOMA.

Osaston kokous oli 25 p. lokakuuta ja oli siellä asioita pieniä ja suuria. Äänestettiin siitä valtiokomitean paikasta ja tuli Tacoma saamaan 14 äänta eikä toinen paikka Grays Harbor yhtään. Joku otti asian esille mikä oli Toverissa joka päivä takaperin, että pidetäänkö länsipiirin piirikokous ensi vuonna. Keskusteltiin sen pitämisen tärkeydestä. Päätettin ottaa asia vielä ensi kokouksessa keskusteltavaksi.

Yksi uusi jäsen yhtyi osastoomme: toveri Alex Niclasson.

Ensimäinen osaston kokous on 30 p. marrask. Saapukaa joukolla kokoukseen ja tuokaa uusia jäseniä tullessanne.

Upseereja auto-onnettomuudessa. Kolme luutnanttia 364:stä jalkaväkirykmentistä loukkaantui pahasti auton hypätessä sillalta 40 jalkaa syvään kuoppaan Old Tacomassa. Auton ajuri kuoli, vaan toiset autossa olleet pääsivät poikkinaisilla luilla siitä hyppäyksestä. Loukkaantuneet ovat: luutnantit Horace D. McCirr, James D. Fretches, Bud Sowyer ja eräs siviilimies Paul Isidore Lebow. He ajoivat lian kovaa sillalle mutkassa; siinä syy onnettomuuteen.

Kaikki Lewisin leirin uudet työt, mitä siellä tulee tehtäväksi on annettu uudelle urakoitsijalle, Tacoma Construction Co:lle. Sanottu yhtiö tulee rakentamaan samoilla ehdoilla kuin Hurley-Hosen Co. rakenti ne kasarmirakennukset. Pitäisi tulla uusia "ordereja" sotadepartementilta, töitä koko talveksi.

Lihanleikkaajat lakossa. Kaksisataa Carstens Packing Com lihanleikkaajaa teki lakon lauvantaina marrask. 24 p:nä, vaatien union tunnustamista ja enemmän palkkaa. Yhtiö koettaa runnata sääpeillä lahtarihuonettaan. Kaikki lihakaupat, paitsi yksi South Tacomassa, ovat allekirjottaneet union kanssa sopimuksen ja union virkailijat arvelevat että ne, jotka eivät vielä ole allekirjottaneet, tulevat tekemään sen pian, kun tulee se suuri "kiitospäivä" ja jokainen haluaa myydä kalkkunansa.

Ei löytynyt kylliksi vuoteita. Nyt kun Lewis-leirin komentaja pidätti sotamiehet menemästä enää Seattleen, ja kun 8,000 miestä "toppasi" Tacomaan, niin ei ollutkaan vuodetta kaikille kaupungissa, vaikka Tacoman liikemiehet lupasivat laittaa kaikille yösijan.

Pojat löysivät pirun. Wheelingissä, W. Va., joukko poikasia, kaivaessaan erästä mäkeä, löysivät luurangon, jolla oli ihmisen pää, mutta oli sarvet. Pojat säikähtivät sitä, tullen mäkeä alas, huutaen: me löysimme pirun Reyman Hilliltä. Tämä luuranko oli 4 jalkaa pitkä ja oli sillä 4 jalkaa ja joka jalassa 4 sormea. Luuranko lähetettiin Chicagoon, jossa koettavat tutkia kenen esi-isiä se on ollut. Se lehti, missä tämä oli arveli että voi olla mahdollista, että T. R:n esi-isät ovat asuneet Wheelingin ympärillä.

T. T. S.

HOQUIAM

Suomalainen mies mielisairaana. Kansalaisemme John Koukkari, vangittiin täällä marrask. 23 p:n iltana mielenvikaisuutensa takia ja seuraavana päivänä hänet lähetettiin Portlandiin Jurvan parantolaan, missä hänen kuitenkin säännöllisen ja luonnonmukaisen hoidon avulla toivotaan parantuvan. Hänellä on vaimo ja lapsia täällä Hoquiamissa, joita tapaus ankarammin koskee, varsinkin jos sairaasta ei sattuisi enää miestä tulemaan. Hänen paranemisestaan on paremminkin toiveita siksi, että hänen tautinsa ei ollut vielä ankarinta laatua.

Kyllä se vain köyhää perhettä koettelee, kun aina jonkun täytyy olla sairaana. Juuri viime kesän aikana sairastui vaimo siinä määrin, että joutui tohtorien leikeltäväksi ja kun hän siitä jonkun verran tointui, niin nyt sitten tuli miehen vuoro. Siinä taas on yksi yhteiskunnallisten syitten uhri, — syitten, joita sosialidemokraatinen työväenpuolue on lähtenyt kaikella tarmollaan hävittämään. Ja se on tosi, että kun syvt on ensin hävitetty, niin seuraukset häviävät itsestään. Eikö olekin niin?

Katosi ja taas löydettiin. Eräs 20 vuoden vanha indiaaninuorukainen, John Wilson, joka on ollut kadoksissa jo marraskuun 5:stä päivästä asti, löydettiin marrask. 28 p:nä Hoquiamin joesta kuolleena North West'in myllyn luota, tukkeja koossapitävän puomin vierestä. Ruumiin löysi kapteeni Allman, joka sai myöskin löytämisestä luvatun $100 palkkion. Hänen taskustaan löydettiin pankkikirja, joka sisälsi jonkun pikkusumman rahaa, sekä pullo, joka sisälsi whiskyä, joten on otaksuttavaa, että Wilson on ollut juopotteluteillänsä ja niin ollen, kävellessään jossain joen partaalla, juovuspäissään horjahtanut jokeen. Hänen ruumiinsa viedään Chenoise Creek'lle haudattavaksi, jossa vainajan omaiset ja tuttavat ovat

Enemmän laivanrakennustarpeita. Nämä Grays Harbor kauntin sahamyllv-yhtiöt ovat nykyään saaneet hallitukselta huikean suuria laivain rakennustarvetilauksia, jonka johdosta ne ovat päättäneet alkaa sahata etupäässä laivain rakennustarpeita ja heittää muiden tarvikkeiden sahauksen sattuman varaan.

Osaston asioita. Viime kokouksessa marrask. 28 p. keskusteltiin länsipiirin edustajakokouksen pidosta joka tulisi taaskin pidettäväksi ensi keväänä kuten ennenkin. Osastomme tässä kysymyksessä oli sitä mieltä, että heitettäisiin tuo piirikokous ensi keväänä pitämättä siksi, että sen johdosta voisi tulla jonkunlaista "trupelia" tällaisena aikana ja että me emme näe että se muutenkaan olisi niin erittäin tarpeellista ja kuitenkin se tulisi melkoisesti kysymään varojakin. Niinollen päätimme tehdä ehdotuksen kannatettavaksi ja yleisäänestyksellä ratkaistavaksi siitä josko piirikokousta pidetään ensi keväänä tai ei. Nyt jäämme odottamaan, mitä toiset osastot tämän asian suhteen päättävät. Toivomme, että heti ensi kokouksessanne ottaisitte vllämainitun asian käsittelvn alaiseksi.

Suomen nälkäisiä auttamaan. Niin, se länsipiirikomitean ehdotus — vai oliko se suositus — yleisen avunkeräyksen toimeenpanemisesta Suomen nälänhätää kärsivien hyväksi päätettiin ottaa huomioon. Kun nyt vain ne keräyslistat saapuvat, niin kai sitä sitten koetamme niitä syvnyinmaamme köyhempiä veljiä ja siskojamme vointimme mukaa avustaa. Länsipiirikomitea ehdottaa, että ei tulisi ottaa huomioon kaikenarvoisia keräyslistoja mitä vastaan sattuu muka samassa tarkoituksessa, vaan keräyslistojen tulee olla meidän oman joukkomme järjestämät siksi, että se vähäinen tai isompikin avustus minkä me kasaan saisimme, tulisi juuri niille, joille se kuuluu..

Joulu tulee. Seuraavassa osaston kokouksessa, joka tulee pidettäväksi jouluk. 5 p. tulemme päättämään, mitä sitä oikein jouluksi hommataan. Ennemmin oli puheena, että ompeluseuran iltama- eli joulukomitea olisi myöskin ollut mukana viime kokouksessa — keskustelemassa ja päättämässä yhteisestä joulujuhlan vietosta, vaan sepä ei tulluttkaan kokoukseen, lukuunottamatta Toverittaren kirjeenvaihtajaa, joka oli jo toisen kerran odottamassa mainitun komitean toisia jäseniä. Nyt kuitenkin päätimme antaa muistutuksen ompeluseuran joulukomitealle, että on saavuttava osaston kokoukseen jouluk. 5 p:nä sillä nyt alkaa jo olla kiireenlaista juhlien valmistuksissa. Muistakaa nyt saapua kokoukseen kaikki muutkin, että näemme josko saamme sen kuusen pystyyn, y. m.

Ilmailijoitakin liikkeellä. Seppeliini-mallisen ilmalaivan ovat jotkut hoquiamilaiset väittäneet nähneensä lentävän 'tai kulkevan' kaupungin yli. Tämä kyllä olisi harvinaisuus, jos nimittäin se olisi ollut saksalainen Zeppeliini. Kuitenkin kuulostaa koko juttu naljailevalta parooni von Münchhausenin retkien muistelulta.

Vesipoika.

ABERDEEN.

Osastomme marrask. 27 p:n kokouksesta joitain tärkeimpiä asioita. Luettiin länsipiirin sihteerin kirje, jossa hän kehoitti osastoja lausumaan mielipiteensä piirikokouksen pidon suhteen. Osastomme ei löytänyt mitään sellaista asiaa, jonka tähden olisi tarpeellista pitää piirikokousta tulevana vuotena. Vaan päätettiin tehdä ehdotus piirimme osastoille, että ei pidettäisi piirin edustajakokousta tulevana vuotena. Oltiin sitä mieltä, että pitäisi käyttää tästä lähtien rahoja tärkeämmän asian hyväksi, kuin aina joka vuosi kustantaa edustajia Astoriaan.

Ruotsalainen sos.-osasto pyysi haalia kiitospäivän illaksi tanssien pitoa varten. Päätettiin antaa haali ilman vuokraa, koska he toimivat vangittujen oikeudenkäyntirahaston hyväksi. Heidän Seattlessa oleva sihteerinsä ja joku toinen virkailija on syytteessä registeerauksen vastustamisesta. Nyt koettaa täkäläinen r. s. osasto saada heidät pelastettua linnan komeroista. Meidänkin osasto rupesi toimimaan niiden syytettyjen hyväksi, joita on vangittu mukamas epäisänmaallisina. Tarkotan ainoastaan sosialistisia toimihenkilöitä, joita syytetään sodan vastustamisesta. Emme tiedä onnistuvatko syyttäjät aikeessaan. Tosin näyttää melkein mahdottomalta saada heitä pelastettua, vaikka he ovatkin taistelleet tämän maan perustuslain määräämillä oikeuksilla. Mutta vaikka emme onnistuisikaan, niin sittenkin täytyy yrittää pelastaa heitä. Nyt olisi meidän annettava vähän raha heidän puolustusrahastoonsa. Osastomme valitsi kolme henkilöä keräämään listoilla rahaa sanottuun tarkotukseen. Jokaisen työläisen velvollisuus olisi avustaa heitä.

Tämän päivän Aberdeen Worldissa sanotaan: Kansa syö "törkkiä"! ja papit saarnaavat kirkoissa suurille kuulijakunnille siitä, kuinka kansa on unhoittanut Jumalansa tänä koettelemuksen aikana. Mistähän tämä johtuu? Onko kansa saanut nuo "törkit" jumalalta, vai mistä meidän pitäisi häntä muistaa? Ei meidän tarvitse kiittää jumalaa eikä ketään, jos syömmekin tänään "törkkiä". Se on meille välttämätön, että saamme ravittua itsemme, jos mielimme elää. Eikä tämä koettelemuksenkaan aika ole jumalan tahdosta, vaikka jonnekkinhan ne syyt pitää saada työnnettyä, sillä ne näyttävät tavattoman rumalta. Ja kun kerran jumalalle kelpaa kaikki, niin työntää hänen syliinsä.

Nix.

IDAHO

MULLAN

Onkohan jotain vinossa? Osaston kokoukseen marrask. 26 p. oli saapunut kirje Metal Mine Workers uniolta, I. W. W:n kirjurilta ja kahdelta yksityiseltä, kaikki Buttesta. Kahden ensimainitun kirjeissä sanottiin lakkoaseman olevan hyvän ja voiton mahdollisuudet hyvät vaan yksitvisten kirjeistä kävi ilmi, että kaikki ei ole kuten sanotaan: että lakko on mennyttä kalua ja myöskin että lakon johtajain (suomalaisten) välit ovat mitä sotkuisimmat.

Vaikka nämä kirjeet olivat yksityisten lausuntoja, vaan kun ne olivat luotetuilta henkilöiltä, niin oltiin sitä mieltä, että jäädään odottavalle kannalle. Kuten tiedetään, on Mullanista kerätty lakkoavustusta Butteen niin paljon, että ansaitsee kyllä saada todelliset tiedot asemasta.

Tullut mielenvikaiseksi. James Bolla, italialainen, vietiin Portlandiin mielenvikaisten parantolaan marraskuun 24 p:nä.

Hänellä on vaimo ja kaksi lasta ja hän on työskennellyt Hunter-kaivannossa pitemmän aikaa.

L. L.

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämisessä tule tapahtumaan!

MONTANA

KATSAUKSIA BUTTEN LAKKOON

Kuten tidämme, alkoi Buttessa, Mont., lakko kesäkuun 12 p. 1917. Lakko, useiden arvostelujen mukaan, ei alkanut järjestetysti; toiset vielä kulkivat työssä useita viikkoja jälkeenpäin kuin lakko oli alkanut. Mutta heinäkuussa oli lakko jo hyvässä kunnossa, lukuunottamatta muutamia satoja skäppejä. Yleiskokouksia pidettiin, lakko oli luja; kiihkoisina odotettiin Lakko-Bulletiniä ja odotettiin tietoja lakkokomitealta. Yhtiö koetti olla tietämätön koko asiasta; kieltäytyi ottamasta komiteaa vastaan. Butten mainarit seisoivat lujina. Lakkoavustusta saatiin Butten "craft"-eli ammatti-unioilta. Sympatia oli lakkolaisten puolella.

Samalla kertaa oli taistelu kuuma craft-unioissa radikaalien ja vanhoillisten ainesten välillä. Vaadittiin mainarita yhtymään Moyerin joukkoon ja pantiin toimeen äänestys uudessa B. M. M. Workers-uniossa. Äänestyksessä hävisi craft-puoli.

Butten "craftarit" myös tulivat sotatuulelle. Palkanylennystä piti saada. Koneenkäyttäjät, sähkötyömiehet, pumppumiehet y. m. vaativat lisää palkkaa. Silloin täytyi yhtiön ruveta sovitteluihin. Palkkaehdotuksia tehtiin. Mainareille myös ylennettiin palkaa ja luvattiin tehdä korjauksia korttisysteemissä. Mainarit eivät suostuneet. Craftit pitivät kokouksia ja suostuivat yhtiön ehtoihin. Samalla kertaa kumminkin kuuluu huhuja, että koneenkäyttäjät ja sähkömiehet ovat vahvoina mainarien puolella ja että he tulevat auttamaan kaivostyöläisiä siksi kuin he ovat saaneet mitä vaativat. Julistettiin, että sähkötyöläiset tulevat "alle hilliä" 48 tunnin kuluttua ellei yhtiö suostu.

Aika kului. Odotettiin hermostuneessa tilassa, väsyttiin ja riideltiin, mutta sähkötyöläiset eivät tulleet "alle". Taas oli petytty — mutta taas kuului: "Me seisomme teidän kanssa." Tekivät uusia lupauksia (ollen kuitenkin työssä koko lakon ajan tietysti, koska olivat hyväksyneet yhtiön tarjouksen ja allekirjottaneet sen.).

Skääppien luku alkoi lisääntyä. Pettymykset craft-unioiden puolelta alkoivat väsyttää ja kyllästyttää työläisiä, mutta sitte tapahtui jotain.

Eräänä yönä raastettiin yksi

ENSILUOKAN

KAUPPATAVARAA

yleinen hinta ja hyvä palvelus on meidän motto Tulkaa katsomaan, huomaatte sen todeksi

Union Pacific Coal Co.

HANNA WYO

Uusi, iso 10c kannu

COPENHAGEN

on nyt saatavissa

ME TAKAAMME

että Copenhagen nuuska on nyt ja aina on ollut ehdottoman puhdasta. Ellei kauppiaallanne ole sitä, me lähetämme sitä Teille postissa tavallisella hinnalla, 10c laatikko, siksi kunnes kauppiaanne voi sitä teille tarjota. Postimerkit kelpaavat maksuksi.

Copenhagen suu-nuuska on maailman parhainta suu-tupakkaa.

Weyman-Bruton Company, 1107 Broadway, New York.

5c pusseissa

Kysykää nenältänne ---se tuntee

On satoja erilaatuisia tupakoita. Ei ole kahta samanhajuista. Haju ilmoittaa tupakan laadun. Te voitte sanoa, hajun kautta, josko pidätte mausta tahi ette. Se on varmin koe. Teidän makunne voi pettää päivän tahi siten, vaan nenänne ei narraa teitä minuuttiakaan.

Tässä olisi koe—sellainen, jota tottunut tupakoitsija käyttää:

Hierokaa hyppysellinen TUXEDO tupakkaa kämmenienne välissä siksi, kunnes hankaus tuo ulos tuoksun. Sitte HAISTAKAA SITÄ. Kokeilkaa toisia tupakoita samalla tavalla—kaikkia mitä voitte käsiinne saada.

TUXEDO kestää kokeen—toiset eivät. TUXEDO ainoastaan omaa täyden, suloisen tuoksun, joka TODISTAA maun, mietouden ja kestävän tyydytyksen, jota haluatte. TUXEDO on TEIDÄN tupakkanne. Teidän neänne sanoo sen. Piippunne todistaa sen teille—kaiket päivät—vuoden toisensa jälkeen.

Tuxedo

Täydellinen tupakka piippua ja paperossia varten

THE AMERICAN TOBACCO COMPANY.

10c kannuissa